

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

1 óra . 60 fillér
3 óra . 1.80 fill.

Vidéken:

1 óra 1 kor. 20 fillér

KOLOZSVÁRI UJSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Deák Ferencz-u. 18. sz.,

hová minden levelezés és egyéb küldemény czimzendő.

Telefon-sz. 261.

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

A villamvilágításról.

Kolozsvár, május 9.

Ma délután 3 órakor a törvényhatósági bizottság rendkívüli közgyűlésben vette tárgyalás alá a villamos erőnek világítási és erőátviteli czélokra leendő felhasználásáról szóló javaslatot.

A tárgyalás menetét e helyen nem méltatom, csupán a felmerült eszméket óhajtom bonczkésem alá venni.

Két felfogás ütközött meg a közgyűlésen: az egyik, a mely a villamos erő kihasználását monopoliummá óhajtotta tenni, a másik, mely monopoliumról hallani sem akar,

Ha e két felfogás között kell választanom, mindenesetre a monopolium ellenes felfogáshoz esatlakozom.

A világítás ügye, legyen szó akár köz- akár magánhasználatra használható erőátvitelről, jelen stádiumában a közvetett — indirect — adók jellegével bír.

Ha indirect adók kezelése kizárólagossági joggal ruháztatik egy jogi személyre, mely azt üzletnek tekinti, kétségtelen, hogy a fogyasztási cikk használóinak zsebére utazik.

Rég elfogadott elv tehát a modern államéletben, hogy indirect adók beszedése, annak kezelése a kiróvó közület kezében maradjon.

A világítás ügye, az erőátvitelnek világítási s különösen ipari czélokra leendő felhasználása nyilvánvalóan fogyasztási adó természetével bír.

Ha ezen fogyasztási cikkeknek kezelése monopoliumképen adatik ki, a monopoliumot élvező társaság óriási meggazdagodása mellett a fogyasztók aránytalan megkoppasztását tapasztaljuk.

Monopolium kizárván minden versenyt, természetesen sokkal jobban sújtja a fogyasztó közönséget, mintha a polgárok fizetési aránya a verseny szabadsága által kisebbedik.

Fenti előadottak azonban csak

is azon esetre vonatkoznak, ha monopolium vagy nem monopolium a felvetett kérdés.

Míg a városház bölcsei egymásután ragyogtatták érveiket a monopolium mellett és ellen, míg a világítási kérdésben nagyvárosi és vidéki választó vonalakat keresnek, addig egyetlen egy felszólalást sem hallottam, mely a modern nyugati fejlődés képét mutatta volna.

Előttem fekszik London és Glasgow, Dijon és Osnabrück városok világítási berendezésének tüzetes ismertetése. E városok s velük együtt számos más város régen letértek arról az utról, a hol még monopolium mellett és ellen beszélnek.

Saját kezelésben, a köz tulajdonában hatalmasan fejlődő rugóit találjuk itt a közjogi vagyonosodásnak.

Példát óhajtok felhozni. London világítási üzemei és telepei évenként több mint két millió forint tiszta hasznót juttatnak a községnek, melyet fele részben jótékonyági czélokra, fele részben kulturális czélokra használt fel. A mellett ott a fogyasztás aránylag 40 százalékkal olcsóbb, mint Kolozsvárt.

Midőn a polgárok vitális érdekeiről van szó, midőn a modern fejlődés rugóinak megtartásáról, illetve megszerzéséről kellene gondoskodni; Erdély városának törvényhatósági bizottságában egyetlen egy ember sem akad, ki ezen egyedüli üdvös, habár radikális módszerrel egy betűt is szólt volna. Még a monopolium hívei között sem gondolt egy sem arra, hogy javasolja, miszerint próbálja meg a város önmaga gondoskodni az erőátvitel kezeléséről úgy világítási, mint ipari czélok szolgálatára.

Ha a polgárság képvisellete maga a város, mely nem lehet nyereszkes vállalat, dolgozna ki egy tervet és költségvetést, bizonyos vagyok benne, hogy oly olcsó árhoz jutna, hogy a a gázgyár, melyet az omino-

zus pótszerződés 8-ik pontja értelmében ily költségvetés mellett az átvétellel megkellene kínálni, meggondolás nélkül utasítaná azt vissza.

Ha a gázgyár szerződése nyug, csakis ily uton tudjuk azt paralizálni; egyben pedig biztos kézzel és tudattal dolgozhatunk világítási ügyünk fejlődése érdekében.

Az iparifejlődés a community kérdéseket mint fontosabbakká teszi; veszélyes tehát, hogy akár monopoliummal, akár monopolium nélkül kössük meg kezünket 20 évre.

Ismételten hívom fel tehát e lap hasábjain a bizottsági tagokat, hogy a város közönsége érdekében gondoskodjanak arról, hogy a város tulajdonát képező olcsó világításhoz jussunk.

Legyenek óvatosak, nehogy a következő nemzedék épen úgy ítélje el őket, mint a hogy ők ítéltek el a gázgyárral kötött szerződés elfogadóit.

(S.)

Városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, május 9.

A város törvényhatósági bizottsága ma délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgyát a villamos erőnek világítási és ipari czélokra felhasználásáról szóló javaslat tárgyalása képezte. A világítás ügyével különben mai vezérezkünkben foglalkozunk, itt csak a közgyűlés lefolyásáról akarunk beszámolni.

A közgyűlést egynegyed 4 órakor nyitotta meg Beldi Ákos gróf főispán a bizottsági tagok élénk érdeklődése mellett. A szönyegen levő tárgyat Fekete Nagy Béla városi tanácsos ismertette.

Mit javasol a tanács?

Fekete tanácsos első sorban is előadja a világítás ügyének történetét. A tanács a szakosztályok véleménye alapján kidolgozott egy javaslatot, mely el-

len Merza Lajos bizottsági tag különvéleményt jelentett be.

A szakosztályok most már Merza különvéleményének alapjára helyezkedtek, mire az ügy ismét visszakerült a tanácshoz. A tanács a közgyűlés elé négy vagylagos javaslatot terjesztett elfogadás végett.

1. Irassék ki pályázat az egész város területére kizárólagossági joggal (monopolium) a villamos erőátvitelre világítási és ipari czélokra. (Ez lényegileg Merza különvéleményének álláspontja.)

2. Ugyanezen pályázat monopolium nélkül, a szabad verseny alapján.

3. Pályázat, a gázgyárnak leköötött városrészre monopoliummal, a város többi részére pedig monopolium nélkül, de csak világítási czélra.

4. Ugyanezen pályázat világítási és ipari czélokra.

A tanács nevében kéri a közgyűlést, hogy e négy javaslat közül válasszon.

Milyenek a különvélemények.

Merza Lajos beszél.

Szólo eleinte előitélettel viselkedett a monopolium iránt, de az ügy alaposabb és behatóbb megismerése után arra a meggyőződésre jutott, hogy csakis a monopolium által lehet a helyzeten javítani. A gázgyárnak 1920-ig kizárólagossági joga van, sőt a pótszerződés 8-ik pontja szerint még azt a kedvezményt is kapta, hogy az esetre, ha a város javaslatot készít időközben a villamos erőnek világítási czélokra leendő behozatalára, evvel első sorban meg kell kínálni a gázgyárt.

Előbbi javaslatát, hogy irassék ki pályázat kizárólagossági joggal úgy világítási, mint ipari czélok felhasználására; módosítja, a mennyiben a kizárólagossági jogot csupán a világítási erőátvitelnél óhajtja megtartatni. (Helyeslés.)

Mi a másik vélemény?

Dr. Tutsek Sándor ügyvéd alaposan bonczolgtatja Merza La-

Réti Sándornál

Deák Ferencz-utca 4 sz.

1 Honi készítésű férfi öltöny 8 frt.

Réti Sándornál

Deák Ferencz-utca 4 sz.

1 Honi készítésű felöltő 10 frt.

Telefon 471

Réti Sándornál

Deák Ferencz-utca 4 sz.

1 Honi készítésű nadrág 2 frt.

Réti Sándornál

Deák Ferencz-utca 4 sz.

1 Honi készítésű flu öltöny 2 frt 50 kr.

Telefon 471

Réti Sándornál

Deák Ferencz-utca 4 sz.

1 méter honi kelme 2 frt 50 kr.

Réti Sándornál

Deák Ferencz-utca 4 sz.

1 öltöny mérték szerint elkészítve 16 frt.

Telefon 471

jos álláspontját. Merza a győztes elfogadta az ő álláspontját, mely ellen előbb harezolt. (Ohó!) Ugy látszik, ők ketten maradnak a hareztéren. A monopoliumot csak abban az esetben tartaná elfogadhatónak, ha monopolium nélkül egyáltalán nem, vagy elfogadhatatlan pályázatok érkezének. (Zajos helyeslés.) Ellenése annak, hogy újabb 20 évi monopolium adassék.

Közbekiáltás: Ebben a kérdésben a Curia dönt.

Dr. Tutsek: Ne tessék itt curiázní. (Derütség.)

Végül kéri a közgyűlést, hogy a szakosztályok véleményét fogadja el.

Mi történt a vitában?

A vita során többen szólnak a tárgyhoz. Többek között *Salamon* városi tanácsos kijelenti, hogy valamint a rómaiak Cartagot, éppen úgy kell a monopoliumokat eltörölni.

Boros György ellenben nem hiszi, hogy a gázgyár *Salamon* tanácsos ur szép mosolyáért le fog mondani privilegiumáért. (Derütség.)

Dr. Kiss Mór egyetemi tanár Tutsek ellen beszél. A monopolium elfogadásáért küzd. Támadta a városi tanácsot, mert javaslatai részint érthetetlenek, részint pedig tárgyaltalanok. Okvetlenül szükségesnek tartja, hogy a pályázat monopoliummal irassék ki, mert ily módon olcsóbb ajánlási árak érhetők el. Dr. Kiss Mór ügyesen polemizált, védte álláspontját és támadta úgy Tutseket, mint Merzát.

Utolsónak szól *Fekete* tanácsos, ki a tanács javaslatát védte. Kéri a javaslat második részének elfogadását.

Azután az elnök főispán a közgyűlést folytatásáért holnap délután 3 órára halasztotta el.

A botrányok városa.

Vasbotok és revolverek.

Kolozsvár, május 9.

A kolozsvári rendőrségnek egy szivességet akarunk teljesíteni az alábbiak közlésével, sőt a mennyiben a kir. ügyészség hatáskörébe tartoznék, felhívjuk annak vezetőjét, hogy intézkedjék ezen vad, ázsiai viszonyok megszüntetésére. Kolozsvárt tudvaleg nagyon elszaporodtak az utóbbi időben a vasbotok és a revolverek. Az utczák kövezetén már messziről lehet hallani a vasbotok kopogását, melyek rendszerint olyan emberek kezében vannak, kikről sohasem tudhatja az ember, hogy előre megfontolt szándékos ember öles okán hordják magukkal, avagy csak a kisebb főbeverésekhez szükséges botrányok eszközét keresik benne.

Vasalt czilinderű és kifogástalan lakk-topánokban járó urakat lehet látni az utczán, kiknek mellén csak úgy feszül az ing plasztikon és a redingot,

hogy az ember azt vélné, hogy a legsimább modoru, legbékésebb természetű urakkal van dolga. Nos hát ez nagyfoku tévedés, mert a vasalt czilinderű és aggodalmas szakértelemmel ápoló bajszu urakkal vagy a zsebében, vagy a kezében, vagy a derekukhoz erősített bőrtáskában revolver van. Hogy miért van, persze azt senki sem tudja, legfeljebb gyanítani lehet, hogy ezek az urak a maguk közbiztonságát, melyet soha senki meg nem bánt, még a revolverek és vasbotok oltalmában sem érzik eléggé biztosnak.

Aztán ott vannak a szeges korbácsok, a szuronyos botok, a fokosok, melyeknek most ugyancsak nagy a keletje, mint ha nem is egy civilizált társadalomban és egy rendőrséggel ellátott városban, hanem a bakonyi erdősegekbe élnénk.

Megtörténik mindennap, hogy a kard, vasbot, revolver, korbács, szuronyos bot és fokosok különböző helyen való összetalálkozásából nagyszabásu botrányok támadnak, melyekben mindig a védtelen, a gyöngé fél huzza a rövidebbet, a ki sem vasbotot, sem korbácsot, sem revolvert nem tart magánál azon a téves okon, hogy a ki mást nem bántalmaz, azt mások sem bántalmazzák.

Történnék aztán esetek, mikor a revolver és a vasbot, mely mindig készenlétben van, utat téveszt és olyan ártatlanokat is sujt, kik csupán azon a réven kerülnek szerencsétlenségbe, hogy a rendőrség ezeket a statáriumos időkre illő állapotokat eltűri.

Ez történt tegnapelőtt este is, mikor egy hét esztendő gyermek meglötte magát, mert véletlenül revolver volt a szobában. Olyan revolver, melyet csak akkor használ az ember, ha a közbiztonság szempontjából veszélyes helyen, a kültekkek zugában, vagy elhagyatott helyen tartozkodik.

Kolozsvár hirhedtté lett az utóbbi időkben botrányairól. Az országban talán sehol sem történik annyi skandalum, párbaj, verekedés, becsületsértés, mint nálunk s talán sehol sem veszik olyan léha közömbösséggel ezeket az állapotokat, mint ugyan csak nálunk. Ha valamelyik heti vásáros paraszt ember véletlenül leissza magát, azt rögtön észreveszi a rendőrség, ellenben a kiváltságos közjogokkal bíró botrányhősök összes garázdálkodásai előtt szemet huny.

Ma már ott állunk, hogy a békés ember ki sem léphet különösen este és éjjel az utczára, mert nem tudhatja, hogy mikor lőnek bele, vagy mikor forgatják meg feje fölött a vasbotokat. Ha már van rendőrség, hát legyen legalább figyelemmel ezekre az állapotokra, ha van ügyészség, hát fogja perbe ezeket a párbajozó és verekedő garázdákat, kiknek morális és jogi érzülete csak addig terjed, hogy inzultálni kell mindenkit, aki gyöngé és meglapulni mindenki előtt, aki erős és az inzultusokat hétszeres durvasággal vissza adja.

Vigyázatlanság áldozata.

Szerencsétlenül járt gyermek.

Kolozsvár, május 9.

A tegnapi színházi tragédia áldozatát, a kis *Böszörményi Józsefet* ma délelőtt fogják a hatóság képviselőiben felboncolni. Holtteste még mindig a törvényszék orvostani intézet halottkamrájában fekszik, hova tegnap este ezállították a hivatalos boncolás megejtése végett. A rendőrség bűnügyi osztálya a szerencsétlenség okának és előzményeinek kiderítése érdekében nagy erőlyvel indította meg a vizsgálatot és annyit már kiderített, hogy a hatlövetű revolver az u. n. tolozárral nem volt elzárva, vagyis a revolver a legnagyobb gondatlansággal volt az illető színész kabátjába helyezve, úgy hogy még az esetben is történhetett volna szerencsétlenség, ha valaki a szegen logó kabáthoz erősebben rátámaszkodik, vagy azt helyéből elmozdítja.

A kir. ügyészség vezetője, *Dániel Lajos* kir. ügyész szigorú vizsgálatot rendelt el az ügyben és intézkedett már tegnap este, a szerencsétlenség közvetlen megtörténte után arról, hogy a revolver, mint bűnjel lefoglaltassék. Ma délután pedig megjelent a színház házmesterei szobájában, hogy a falba erősített szeg helyéről meggyőződést szerezzen. A szeg helyének megállapítása azért fontos, mert az esetben, ha az elérhető magasságban volt a falba erősítve, az illető színész eljárása is más elbírálás alá esik, mennyiben a legkönnyelműbb gondatlanság esete forog fenn, mikor valaki töltött és el nem zárt revolvert visz be egy olyan házba, hol *hét kis gyermek* van, kik közül az idősebbek is alig hét-nyolc évesek.

Dániel ügyész kihallgatta a házbelleket arra nézve is, valyon több izben is megtörtént-e már, hogy a töltött revolver a kabát zsebébe helyezve a házmesterei szobába került. A rendőrség bűnügyi osztályának főnöke, dr. *Kossa Elemér* egyébként beidézette *Gabányi Istvánt* és vallo másáról jegyzőkönyvet vett fel, melyet tegnap délután a többi iratokkal együtt betérjesztett a kir. ügyészséghez. *Böszörményi Józsefet* ma délután három órakor fogják a *Károlina-kórház* halottas kápolnájából eltemetni.

HIREK.

Román bál. Ma éjjel tartották meg a románok idei báljukat. A vigadó termei egészen megteltek közönséggel, a mi természetes, mert a bál iránt nemcsak a helyi és környékbeli, hanem távoli megyékbeli románok is

nagy érdeklődést tanusítottak. A mulatság a román egyetemi ifjuság hangversenyével kezdődött, azután nemzeti tánczokat mutattak be, minek végeztével a közönség lassan a buffet-be és a szomszédos termekbe vonult. Tizenegy óra után vette kezdetét a táncz. Az első négyest mintegy 120 pár táncolta. Azon híreszteléssel szemben, mintha e bált politikai jellegűvé akarták volna a románok tenni, felkértek annak kijelentésére, hogy ilyen ezélat a bálrendező részéről egyáltalán fenn nem forgott.

— **A kolozsvári véres választás.** Két éve mult annak, hogy Kolozsvárt 1899. febr. 17-én a választó polgárok nagy része br. *Feilitzsch* Arthurt orsz. képviselőnek megválasztotta. A szavazás eredményének kihirdetése után a nép és a rendőrség között összetűzés támadt, mely pár percz mulva annyira komoly jelleget öltött, hogy mintegy tizenkét rendőr, a polgárság részéről pedig ötvenen-hatvanan, férfiak és nők, kisebb-nagyobb sebesüléseket szenvedtek. A választási inzultusokból kifolyólag természetesen egy esomó pör támadt, melyet most *Bodor László* vizsgálóbíró elnöklete alatt a jövő hét *kedd* napján, e hó 14-én fognak tárgyalni. A tárgyalás előreláthatólag több napot igénybe fog venni, miután több mint száz embert kell a tkrvényszéknek kihallgatnia.

Gondatlanság. A *Kossuth Lajos-utca* 39. számú házának építkezésénél — úgy látszik — nem sokat számít az emberélet. Az ott elmenők gyakran képzelek, hogy az égből esnek a meteorok és csak a leesett tárgyak tüzetesebb vizsgálatánál tűnik ki, hogy cserépdarabok, vasmaradványok, téglagyöngyök s effélék örvendeztették meg a halálra ijedt sétálókat. Ma reggel 9 óra tájban is egy meglehetősen nagyságu pléhtábla zuhant le, s csupán véletlenségnek köszönhető, hogy egy épen arra haladó munkást le nem ütött. Csodáljuk, hogy sem az építkezési vezető, sem a hatóság nem tartja szükségesnek, hogy az építés helyét a közlekedéstől zárja el. Annál szükségesebb pedig ez, mert a mellette levő házban a kerületi betegsegélyző pénztár van, hol sokan fordulnak meg. Felhívjuk az illetékes tényező figyelmét ezen veszélyes gondatlanságra.

— **A közönség kedvence.** Megirtuk, hogy a „*Színházi Ujság*“ a fővárosi lapok mintájára megszavaztatni akarja a közönséget arra nézve, hogy a szintársulat férfi és nő tagjai közül kiket tart kedvencének. Két nap alatt, — mint bennünket értesítenek, — mintegy négy száz ötven sza-

vazó lap érkezett a „Szinház Ujság” szerkesztőségéhez, annak jelöl. hogy az elmés gondolat sokkal nagyobb érdeklődést idéz elő, a közönség között, mint sem azt remélni lehetett volna. Az eddigi eredmény szerint a beküldött szavazó lapok a következő férfi és női tagok között oszlanak meg:

Szentgyörgyi 62.
Molnár 51.
Gyöngyi 48.
Kassai 35.
Papp 33.
Megyeri 11.
Gabányi L. 10.
Z. Bárdy G. 75.
Hahnel A. 40.
Perényi M. 28.
Miklási M. 24.
Novák I. 24.
Árpási K. 18.
P. Lukács J. 18.

Az itt közölt adatok természetesen csak a legutóbbi két nap eredményére vonatkoznak. A színház körében azonban már most is nagy érdeklődéssel várják a szavazás kimenetelét, miután befentes színházi emberek szerint, Kolozsvárt ilyen általános és titkos választói jog alapján álló szavazás még nem történt. Az érdeklődők számára itten adjuk tehát az eddigi eredményt, melynek további emelkedéséről annak idején majd számot adunk.

A memorandum per ügyvédje. Megbízható forrásból arról értesítik lapunkat, hogy dr. Francu Arnos, az annak idején oly nagy port felvert memorandum per ügyvédje Kolozsvárt óhajt megtelepedni és ügyvédi gyakorlatát itt folytatni. Dr. Francu ismert nemzetiségi hajlamokkal bír, mindazonáltal hisszük, hogy a tehetséges és ügyes ügyvéd letelepedése városunk társadalmi életére értékes nyereség lesz.

Kossuth pártiak értekezlete. A kolozsvári II. ker. választópolgárok egy része, mintegy harminczan- negyvenen, tegnap este a Honvéd utca 60 számú vendéglőben értekezlet tartottak, melyen elhatározták, hogy a választás alkalmával Kossuth Ferenczet fogják képviselőjelöltnek felléptetni.

Támadás. Ma este Barla Gyula és Nagy Sándor betűszedők Szamosfalváról lassan sétáltak befelé a városba. A Honvéd-utca végén az ott álló legények egyszerre közpörrel fogadták. A két sétáló e barátságosan fogadás előtt futva menekült a városba. Szerencsére a kövek egyiküket sem sebesítették meg. A hetvenkedő kődobálókat most keresi a rendőrség.

Pihen a Közuti A Ferencz József-uti vashidat most javítják és e miatt a közuti vasut közlekedését be kellett szüntetni. Mint értesülünk, a szünetelés körülbelül egy hétre terjed. A szüneteléssel kapcsolatban olyan híresztelések terjedtek el, mintha a közuti vasut az alkalmazottak fizetését is beszüntetni akarná, minthogy az üzem szünetelése nem a társaságtól függő okból történik. Értesülésünk szerint e kérdésben még nem hozott határozatot a társaság igazgatósága, csak közelebről fog a dolognak ez a része tárgyalásra ke-

rülni. Nem akarjuk hinni, hogy az igazgatóság ennyire méltánytalan és szűkeblű eljárást tanusitana alkalmazottaival szemben, legérzékenyebben sujtana fizetésüknek indokolatlan elvesztése azon szünetelés tartamára, melynek előidézésében az alkalmazottaknak semmi részük sem volt.

Hamlis tej a kolozsvári piaczon. Kolozsvár közegészségügyi viszonyaira legkevésbé sem kedvező az a botrányos állapot, a mit az egészségtelen élelmi czikkék, különösen a tej, ezen nélkülözhetetlen tápszer hamisításával üznek. A fogyasztó közönség panaszaí süket fülekre találnak, mert a városi orvosi hivatal — úgy látszik — szükségtelennek tartja, hogy illetékes közegei által alapos vizsgálatot indítson.

Helyreigazítás. Szerdán, május 8-án megjelent lapunkban Zágoni György balesetéről adtunk hírt olyképp, mintha ez az ev. ref. collegium építkezésénél történt volna. Az ev. ref. collegium építési vezetőségének kérése folytán kijelentjük, hogy a kérdéses baleset nem az ev. ref. collegium építkezésénél, hanem a Kossuth Lajos-utcai unitárius collegium épületénél történt.

Hirdetés. Felkérteünk a következő hirdetés közlésére: Az 1888. évi VII-ik t.-cz. 12. §. és a tkts. városi Tanács 8349—901. sz. rendelete alapján felhívtnak a mészárosok, szarvasmarha és sertéskereskedők, hogy idegen helyről levágásra, illetve kereskedésre behozott szarvasmarhák és sertéseik marhaleveleit a behozataltól számított 12 óra alatt illetékes kerületi kapitányságaikhoz adják be. A ki e rendelkezéseknek nem tesz eleget, a fenti t.-cz. §. b.) pontja alapján kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik. Kolozsvár, 1901. május 4-én Deák Pál főkapitány.

Elveszett egy dupla fedelű arany remontoir férfi zsebóra, folyó hó 7-én d. e. 9 óra tájban a Rózsa-u 11 számtól a Jókai utcán át a tanács házig. A becsületes megtaláló kéri; adja be a városi mérnöki hivatalba, hol illő jutalomban részesül.

Szinház és Művészet.

Szinházi műsor:

Péntek: A bor
Szombat: Modell
Vasárnap: A vadgalamb.
*

A bor.

(Falusi történet 3 felvonásban. Irta: Gárdonyi Géza. — Bemutató előadása 1901 május 9-én a kolozsvári színházban.)

A magyar népszínmű irodalom homonovus-ai közül kevés embernek jutott első műve alkalmával oly osztatlan és megérdemelt elismerés, mint Gárdonyi Gézának, ki az irodalmi élet legkopárabb és évek óta legmeddőbb talaján kezdte meg pár héttel ezelőtt színpadi pályafutását. Maradandó siker és erkölcsi tartalomban való jelentőség fűződik első darabjához, melyben a népelet valahára ugy-

jelenik meg a színpadon, mint a hogy az valójában megnyilatkozik. Az évtizedek óta felhalmozódott léha és rosszhiszemű közhelyek, bántó izléstelenségek helyett egy művészi szem által megfigyelt, poétai kedéilyvel megalkotott és a nép nyelv intim ismeretének közvetlen bájával megirt darab keretében bontakozik elő a Gárdonyi tehetsége, mely karakterében a leg-hamisíthatlanabb faji vonásokat tükrözteti vissza. Falusi történetének alapja egy semmiség, mely mint ötlet a magapuritán voltában, talán a bibliai motívumok egyszerűségével hozható párhuzamba.

Arról szól ugyanis a történet, hogy Baracs Imre ki hét évi házassága alatt a borivástól fogadalmához képest távol tartja magát, miként válik ismét rabiatus emberré, mikor a bor gőze hét esztendei szolid élet után fejébe száll. Nevén nevetve a dolgot, Baracs Imre rövidesen elveri a feleségét, az pedig otthagyja azurát s a házastársak viszálkodása folytán csakhamar züllésnek indul a Baracsék családi élete és gazdasága. Míg a színpadon ezt a sovány mesét tárgyalják, mely jóformán csak ürügy az érdekesebbnél érdekesebb típusok bemutatására, megjelenik a falu népe, a bíró, az állatorvos, a kisbíró, a cigányok és egyéb válogatott alakok, kiknek magatartásában, cselekvésében és beszédében fel elevenedik a falu társadalma, a primitív életmód külön szokásaival. előítéletével, sajátosságaival egyetemben.

Miként a görög tragédiákban a korus megjelenése és belevatkozása a cselekvénybe újabb ritmusát adja meg az előadás folyamatosságának, itt is a falusi társadalom felvonulása a millieu kirajzolása mellett, a főalak jellemének a kidomborítására és az előadás stíljének kiszínezésére ad megfelelő alkalmat.

Az epizód alakok társaságában egy fejtel magosabban emelkedik ki Baracs Imre, az újabb népszínműirodalom egyetlen igaz alakja, kinek jellemében a magyar paraszt leginkarnatusabb vonásai látszanak megtestesítve. Magatartása nyugodt és méltóságos; észjárása józan; temperamentuma kissé lomha, nehezen izgatódó, de válságokra hajló; kedélye, világnézete derűs, habár szűk keretek között mozgó; beszéde egyszerű, lassu menetű és erőteljes, melyet szemléleteinek közvetlensége kifejezővé tesz.

Mellette a Göre Gáborok, Durbintsok, Mihály gazdák és a többiek, méltó képviselői és szószólói annak az érdekes világnak, mely a falu életét magába zárja. Nem lévén elég helyünk a szereplők játékának érdemleges méltatására, itt csak futólagosan jegyezzük meg, hogy a tegnapi előadás nagy sikerében Molnár Lászlónak, Szentgyörgyinek, Papp Mihálynak és Gyöngyi Izsónak igen nagyérdemük van. Az epizód alakok közül első sorban Hahnel Aranka, Laczkó Aranka, Novák Irén, P. Lukács Juliska, Kassai Károly és részben Dezséri tüntek ki. Az előadásról egyébként holnapi számunkban részletesebben fogunk megemlékezni.

Táviratok.

Országgyűlés.

Budapest, május 9. éjjel 10 ó. Széll Kálmán ma nyújtotta be a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslatot. Az ülés végén megválasztották a delegáció tagjait.

Lezuhant léghajósok.

Budapest, máj, 9, este 9 óra. Bécsből jelentik: A Wien katonai léghajót a vihar felszállás után megrongálta és azután egy háromemeletes házhoz esapta Pronay és Csellár hadnagyok lezuhantak és halálosan megsebesültek.

Regénycsarnok.

Maklaren Dávid kalandjai.

— Angol regény. — (5)

Helyemre ült és enni kezdett, miközben szemem majd a czipómön, majd a nadrágomon tévedeztek. Tekintete egyszer főnebb kalandozott, a mikor is szememink találkoztak, mire ó, mint a tetten ért tolvaj. elkapta arezáit.

— Rég meghalt apád? törte meg a csöndet.

— Három hete, uram válaszolám.

— Emlegetett-e sokat engem?

— Mig ön nem mondta-uram, soha sem tudtam, hogy neki testvére is van.

— Különös egy ember volt! szólt.

— Most fölállott, fel és alá járkált, mig nem egyszerre kezével vállamat érintve újra megszólalt: Mi még jól kijövünk egymással! Nó de most menjünk feküdni!

— És csodálkozásomra minden gyertya vagy lámpa nélkül neki indult a sötét folyosónak. Nehezen lélegzelve haladt föl egy lépcsőn, melynek tetején kizárt egy ajtót.

— En a menynyire csak birtam, a sarkában botorkáztam.

— Rám parancsolt, hogy lépjek be, mert ez az én hálószobám. Ugy tettem, a mint rendelé, de egy gyertyát kértem, hogy az ágyam megtaláljam.

— Ho ho! — szólt Gregor bátya — hiszen gyönyörű holdvilág van!

— Sem hold. sem csilag nincs, uram, s oly sötét van, mint valami veremben; az ágyat sem láttam sehol.

— Nem szeretem tüzzel egy házban aludni, — veszekedett velem — mert kigyul a ház. Jó éjt Dávid öcsém!

— S mi előtt tiltakozhattam volna becsapta az orrom előtt az ajtót, s hallszott a kulcs csattanása, a mint kívülről reám zárta az ajtót.

* — Nem tudtam, hogy sirjak-e, nevessek? A szobában oly hideg volt, mint a kutban, az ágy pedig, — mihőn oda botorkálva megtapogattam — oly nyirkos, mint a harmatos fű, de kabátomba burkolozva a mint reá dültem, szerencsémre, legott meglepett az álom.

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: Sebő József.
Kiadja: a „Gutenberg” nyomda.

HIRDETÉSEK.

Szabott árak!

Alapított 1845.

Telefon sz. 431.

Férfi-, fiu- és gyermek-
ruha telepe
tisztelettel ajánlja
elösmert legjobb minőségű áruit.

NEUMANN M.

4-5

Nagy választék

Bel- és külföldi gyapju-szövetekből.

Mérték szerinti megrendelések saját műhelyemben kifogástalan kivitelben készíttetnek.

BURGER FRIGYES

DROGUERIA—PARFUMERIA.

Az Arany kereszthez.

KOLOZVÁR,

Főtér, a nagy-tőzsde mellett.

Gyógyárak, kötszerek, betegápoláshoz
szükséges mindennemű kellékek, il-
latszerek, pipere-czikkek dus raktára.

Valódi „Auer“ féle izzó testek darabja 1 kor.

Valódi „Auer“ féle izzó testek darabja 1 korona.

Hunwald Lipót és fia

üveg-, porcellán- és lámpa nagykereskedése
Kolozsvár, Mátyás király-tér 20 sz.

Az Aussigi Palaczkgyár Erdélyrészi főraktára.

Nagy választék mindennemű étkező, kávézó és ivó készletekben
Dus raktár függő, álló és állványlámpákból. **Petroleum**
és **spiritusz** gáz égők valódi „Auer“-féle izzótestekkel.

Tükrök, képek, képek keretezése a legmodernebb és styl-
szerűbb kivitelben.

Ablakok és bolti kirakatok üvegezése helyben úgy mint vidé-
ken a legjutányosabb árban eszközöltetik.

Telefon szám 147.

Valódi „Auer“ féle izzó testek darabja 1 korona.

„GUTENBERG“ NYOMDA
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENCZ-UTCZA 18. SZÁM.
Telefon szám: 261.

Ajánlja ujonnan berendezett kő- és könyvnyomdáját.

RENDELÉS SZERINT KÉSZIT:

névjegyet, levélpapirost, borítékot, árjegyzéket, körlevele-
ket és bárminemű nyomtatványt a legjutányosabb áron.

*Elvállal ujságok, folyóiratok, alkalmi iratok, könyvek és nagyobb
nyomdai munkáknak legmodernebb betűkkel, izléses kivitelben, csakis
elsőrangu szakemberek által leendő elkészítését.*

Pontos és gyors munkáért felelősséget
vállal.

Vidéki megrendelések a legrövidebb idő alatt jutá-
nyosan és kifogástalanul intéztetnek el.

Nagyobb megrendeléseknél nagy árkedvezmény.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kéri

tisztelettel

„Gutenberg“ nyomda.

Hirdetéseket

olcsó árban vállal

„KOLOZSVÁRI UJSÁG“

kiadóhivatala,

Deák Ferencz-utca 18. szám és

a „GLOBUS“ hirlapirodában

Mátyás király-tér 20. szám.

Többszörös hirdetésnél

nagy árkedvezmény.

Nyom. „Gutenberg“ nyomda Kolozsvár, Deák Ferencz-utca 18. szám.